

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Zachystalové a soudkyň JUDr. Renaty Hertlové a JUDr. Ivy Zemanové ve věci

žalobce: **Ing. Mgr. Z. T., Ph.D.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o zaplacení 407 600 Kč s příslušenstvím, odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. 5. 2018, č. j. 26 C 313/2009-393,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku II. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci úrok z prodlení z částky 92 400 Kč od 14. 7. 2009 do 17. 12. 2010, z částky 52 400 Kč od 18. 12. 2010 do 25. 11. 2011, z částky 26 400 Kč od 26. 11. 2011 do 3. 4. 2014 a z částky 1 400 Kč od 4. 4. 2014 do 30. 3. 2016 ve výši, která odpovídá roční výši repo sazby stanovené ČNB a zvýšené o 7 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalované, do 15 dnů od právní moci rozsudku; ve výroku IV. **se** rozsudek soudu I. stupně **potvrzuje** a ve výroku V. **se** v napadeném rozsahu 157 600 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 6. 10. 2016 do zaplacení **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 41 474 Kč s 8,05% úrokem z prodlení od 6. 10. 2016 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku, a ohledně částky 116 126 Kč se zákonným úrokem z této částky od 6. 10. 2016 do zaplacení **se potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů za řízení před soudy všech stupňů ve výši 5 310 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně připustil rozšíření žaloby o 150 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 10. 7. 2009 do zaplacení (výrok I.), žalované uložil povinnost zaplatit žalobci úrok z prodlení z částky 92 400 Kč od 14. 7. 2009 do zaplacení ve výši dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb., ve znění platném ke dni 14. 7. 2009, kdy výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou z výše o 7% bodů, kdy v každém kalendářním pololetí, v němž trvá prodlení dlužníka, je výše úroku z prodlení závislá na výši repo sazby stanovené Českou národní bankou a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí (výrok II.), zamítl žalobu s návrhem na zaplacení částky 157 600 Kč se zákonným úrokem z prodlení dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb., ve znění platném ke dni 10. 7. 2009, z částky 107 600 od 10. 7. 2009 do zaplacení a zákonného úroku z prodlení z částky 92 400 Kč od 10. 7. 2009 do 13. 7. 2009 dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb., ve znění platném ke dni 10. 7. 2009 (výrok III.), žalované uložil povinnost zaplatit žalobci částku 92 400 Kč s 8,05% úrokem z prodlení ročně z částky 92 400 Kč od 6. 10. 2016 do zaplacení (výrok IV.), zamítl žalobu co do částky 157 600 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 10. 7. 2009 do zaplacení a úroku z prodlení z částky 92 400 Kč od 10. 7. 2009 do 5. 10. 2016 (výrok V.) a současně žalovanou zavázal k náhradě nákladů řízení žalobci ve výši 3 310 Kč (výrok VI.). Rozhodoval o žalobě, kterou se žalobce domáhal přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku nepřiměřené délky opatrovnického řízení vedeného u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 4Nc 1515/2004 celkem ve výši 250 000 Kč s přísl. a současně po změně žaloby též částky 250 000 Kč s přísl. jako přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku nepřiměřené délky řízení tohoto řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 313/2009 (dále též jen „kompenzační řízení“).
2. Soud I. stupně rozhodl ve sporu nejprve rozsudkem ze dne 22. 10. 2009, č.j. 26 C 313/2009-22, jímž žalobu zamítl, ovšem k odvolání žalobce odvolací Městský soud v Praze usnesením ze dne 15. 6. 2010, č.j. 35 Co 172/2010-53, rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení podle § 219a odst. 1 písm. b) o.s.ř. Následně soud I. stupně rozhodl rozsudkem ze dne 4. 11. 2010, č.j. 26 C 313/2009-71, jímž žalované uložil povinnost zaplatit žalobci 40 000 Kč, co do částky 160 000 Kč žalobu zamítl, avšak i tento rozsudek byl v zamítavém výroku o věci samé včetně výroku o nákladech řízení zrušen a věc vrácena soudu I. stupně pro nepřezkoumatelnost dle § 219a odst. 1 písm. b) o.s.ř., a to usnesením Městského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2011, č.j. 35 Co 56/2011-94. Následným rozsudkem ze dne 26. 10. 2011, č.j. 26 C 313/2009-119, soud I. stupně žalované uložil povinnost zaplatit žalobci dalších 26 000 Kč a žalobu co do částky 134 000 Kč zamítl. Odvolací soud rozsudkem ze dne 28. 2. 2012, č.j. 35 Co 591/2011-141, rozsudek soudu I. stupně v napadeném zamítavém výroku o věci samé potvrdil a částečně jej změnil jen ve výroku o náhradě nákladů řízení. Odvolací soud přisvědčil žalobci v tom, že je nutno do doby trvání řízení zahrnout ještě dobu 3 měsíců, kdy probíhalo řízení o ústavní stížnosti žalobce a celková délka řízení tak činila 5 let a 8 měsíců, přičemž nelze přihlížet k délce trvání řízení o rozvod manželství, neboť toto řízení mělo samostatný průběh a na délku posuzovaného řízení nemělo vliv. Celkovou délku řízení odvolací soud považoval za nepřiměřenou, když neodpovídala skutkové a právní náročnosti projednávané věci, tuto délku však nezpůsobila nečinnost soudu, ale to, že ve věci bylo rozhodováno opakovaně po zrušujících rozhodnutích odvolacího soudu. Byť soud I. stupně vycházel z celkové délky o 3 měsíce kratší, lze základní částku 66 000 Kč považovat za odpovídající a odvolací soud neshledal důvod pro její navýšení z důvodu inflace ani proto, že žalobce podával stížnosti předsedovi soudu. Nejednalo se o jednoduchou věc, neboť v řízení bylo prováděno obsáhlé dokazování, bylo třeba nechat vypracovat znalecký posudek. Žalobce se na délce řízení nepodílel a jeho námitku, že v důsledku délky řízení došlo k závažné újmě ve vztahu žalobce s jeho dcerou, odvolací soud neshledal důvodnou. Úvahám žalobce o významu řízení odvolací soud přisvědčil jen potud, že obecně je třeba opatrovnické řízení považovat za významné, ovšem v daném případě tomu tak není. Pro žalobce nebyla otázka jeho styku s nezl. dcerou prioritní,

podstatná pro něj byla především výše jeho vyživovací povinnosti a okolnost, že by vztah žalobce s dcerou byl výrazně poznamenán samotnou délkou sporu, z něhož nevyplývá.

3. Posledně citovaný rozsudek odvolacího soudu včetně jemu předcházejícího rozsudku soudu I. stupně v rozsahu zamítnutí žaloby a v navazujících výrocích o náhradě nákladů řízení byl zrušen rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 4. 2013, č.j. 30 Cdo 1964/2012-182, a věc byla v tomto rozsahu vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení. Dovolací soud závěrům odvolacího soudu vytkl pouze posouzení významu předmětu řízení, když opatrovnické řízení patří k typovým případům řízení, v nichž se zvýšený význam prokazovat nemusí, a nemá-li se uplatnit domněnka většího významu tohoto řízení pro poškozeného, je třeba, aby žalovaná nižší či standardní význam předmětu řízení pro poškozeného alespoň tvrdila, což se v daném případě nestalo. Postup soudů v řízení tudíž nebyl zcela přílehavý konkrétní procesní situaci, když žalovaná námitku nižšího významu řízení pro žalobce ani netvrdila a zvýšený význam tohoto řízení se presumuje. Dovolací soud dále poukázal na to, že dle žalobce jeho nemajetková újma spočívá jednak v porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě a dále v tom, že došlo k hrubému poškození vztahu mezi jím a jeho nezl. dcerou. Tvrdil tudíž jinou újmu (narušení jeho rodinného vztahu s dcerou) než jen kompenzaci stavu nejistoty, v níž byl v důsledku nepřiměřeně dlouze vedeného řízení udržován, a pro tuto jinou újmu se plně uplatní procesní povinnosti a břemena žalobce včetně důkazního. Poněvadž se otázkou, zda došlo k reálnému porušení práva žalobce na rodinný život, soudy řádně nezabývaly, je posouzení žalobcova nároku neúplné.
4. Rozsudkem ze dne 13. 2. 2014, č.j. 26 C 313/2009–214, soud I. stupně uložil povinnost žalované zaplatit žalobci částku 25 000 Kč, žalobu co do částky 109 000 Kč zamítl a současně žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 2 130 Kč. Tento rozsudek byl usnesením odvolacího soudu ze dne 22. 7. 2014, č.j. 35 Co 243/2014-229, v zamítavém výroku a ve výroku o nákladech řízení zrušen a věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení s tím, aby ji projednal a rozhodl jiný soudce. Odvolací soud vytkl soudu I. stupně, že se věcí nezbýval v intencích zrušujícího rozhodnutí dovolacího soudu.
5. Následně soud I. stupně rozsudkem ze dne 9. 4. 2015, č.j. 26 C 313/2009–277, žalobu ve zbývajícím rozsahu a co do nároku žalobce 10 000 Kč z titulu náhrady znalečného zamítl a současně žalované uložil povinnost zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 9 938 Kč. Tento rozsudek odvolací soud rozsudkem ze dne 26. 1. 2016, č.j. 35 Co 307/2015-325, v zamítavém výroku o věci samé ohledně částky 109 000 Kč potvrdil co do částky 107 600 Kč, co do částky 1 400 Kč jej změnil tak, že žalovaná je povinna tuto částku zaplatit žalobci do 15 dnů od právní moci rozsudku, v zamítavém výroku II. pak rozsudek zrušil a současně rozhodl o nákladech řízení.
6. K dovolání žalobce Nejvyšší soud rozsudkem dne 19. 7. 2017, č.j. 30 Cdo 5189/2016-351, rozsudek odvolacího soudu ze dne 26. 1. 2016, č.j. 35 Co 307/2015-325, v zamítavém výroku II. co do částky 107 600 Kč a ve výroku III. a rozsudek soudu I. stupně ze dne 9. 4. 2015, č.j. 26 C 313/2009-277, ve výrocích I. v rozsahu zamítnutí částky 107 600 Kč a III. zrušil a věc vrátil soudu I. stupně v tomto rozsahu k dalšímu řízení. Dovolací soud vycházel ze stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2016, sp. zn. Pl. ÚS-st. 43/16, a uvedl, že odvolací soud měl předcházející procesní rozhodnutí o nepřipuštění změny žaloby ve vztahu k požadavkům žalobce přezkoumat a byla-li změna žaloby uplatněna před ním, měl zvažovat, zda jde o uplatnění nového nároku, který nemá žádnou skutkovou souvislost s dříve uplatněným nárokem, resp. zda vskutku výsledky dosavadního řízení nemohly být podkladem pro řízení o změněném návrhu, jeho právní posouzení bylo neúplné a zakládalo důvodnost dovolání pro nesprávné právní posouzení. Ve vztahu k otázce zohlednění nepřiměřené délky kompenzačního řízení pak dovolací soud uvedl, že uplatnění skutečnosti nepřiměřeně dlouze vedeného kompenzačního řízení je v zásadě možné dvojím způsobem, jednak může poškozený žádat ve smyslu § 31 odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“) náhradu nemajetkové újmy procesně samostatným, přímým a tedy dalším nárokem za jeho délku, anebo může požadovat promítnutí délky kompenzačního

řízení do stanovení výše zadostiučinění, které jinak ve vztahu k původnímu řízení žádá. I v případě zvýšení žalobního nároku stěžící mohou být dány důvody, pro které by soud I. stupně změnu žaloby nepřipustil, překážkou uplatnění takového tvrzení nemůže být ani koncentrace řízení. Je to však v prvé řadě poškozený, který se musí rozhodnout, zda bude za utrpěnou nemajetkovou újmu zadostiučinění požadovat a jaká forma či výše zadostiučinění by mu mohla nemajetkovou újmu nahradit, z takového požadavku soud vychází. Žalobci bylo již pravomocně přiznáno částečné plnění v částce 92 400 Kč a nutné porovnání časových souvislostí uplatnění nároku žalobcem s časovými souvislostmi plnění poskytnutých žalovanou vylučuje, aby Nejvyšší soud ve věci rozhodl.

7. Žalobce následně v řízení před soudem I. stupně podáním ze dne 4. 9. 2017 rozšířil žalobu o dalších 50 000 Kč s přísl., jež požadoval jako náhradu nemajetkové újmy způsobené délkou řízení vedeného u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 4Nc 1515/2004, a o částku 100 000 Kč s přísl. představující náhradu nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou celkovou délkou tohoto kompenzačního řízení, které trvá již 8 let, tedy déle, než původní řízení o výchově a výživě jeho nezletilé dcery. Při jednání soudu I. stupně potvrdil, že posledně uvedenou částku uplatňuje jako samostatný nárok, a soud I. stupně rozšíření žaloby připustil usnesením ze dne 17. 10. 2017, č.j. 26 C 313/2009-362. Dále žalobce podáním ze dne 25. 4. 2018 změnil žalobu a rozšířil svůj nárok z titulu nepřiměřené délky tohoto kompenzačního řízení z částky 100 000 Kč s přísl. na 250 000 Kč s přísl. a soud tuto změnu připustil ve výroku I. napadeného rozsudku. Předmětem sporu tak byl nadále nárok žalobce na zaplacení odškodnění za nepřiměřenou délku řízení vedeného u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 4 Nc 1515/2004 ve výši 157 600 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky a z již přiznaného a vyplaceného odškodnění ve výši 92 400 Kč, a to od 10. 7. 2009 do zaplacení a současně nárok na odškodnění nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku tohoto kompenzačního řízení ve výši 250 000 Kč s úrokem z prodlení od 10. 7. 2009 do zaplacení.
8. Na základě provedeného dokazování soud I. stupně vázán právním názorem odvolacího i dovolacího soudu ve vztahu k požadavku žalobce na zaplacení částky ve výši 107 600 Kč z titulu nepřiměřené délky uvedeného opatrovnického řízení, uzavřel, že toto řízení trvalo pět let a osm měsíců, žalobci již bylo přiznáno odškodnění za nepřiměřenou délku řízení celkem v částce 92 400 Kč, která je přiměřená, přičemž základní částka 66 000 Kč byla s ohledem na význam předmětu opatrovnického řízení pro žalobce zvýšena o 40 %. Odvolací soud považoval tuto částku za přiměřenou a rovněž tak dovolací soud, takže soud I. stupně požadavek na zaplacení částky 107 600 Kč zamítl, když nebyl žádný důvod pro její navýšení. Ohledně rozšíření žaloby o 50 000 Kč za nepřiměřenou délku opatrovnického řízení po dobu, kdy byly prováděny znalecké posudky, dovodil, že pořízení znaleckých posudků v roce 2007 netrvalo nepřiměřeně dlouhou dobu a tato doba byla zohledněna v rámci celé délky opatrovnického řízení, za které žalobci bylo již přiznáno přiměřené zadostiučinění. Mezi účastníky řízení nebylo sporu, že nárok na odškodnění délky opatrovnického řízení byl uplatněn u žalované dne 13. 1. 2009, takže dne 13. 7. 2009 uplynula zákonná šestiměsíční doba dle § 15 odst. 1 OdpŠk a ode dne následujícího se žalovaná dostala do prodlení. V řízení se nepodařilo prokázat, kdy a v jaké výši ze strany žalované bylo žalobci plněno, v tomto směru žalovaná, která nebyla přítomna při jednání, nemohla být poučena ve smyslu § 118 a odst. 1 a 3 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Soud I. stupně proto vázal splnění povinnosti do zaplacení a výše úroků z prodlení byla stanovena dle nařízení vlády platného a účinného v době prodlení žalované (výrok II.). Za dobu od 10. 7. 2009 do 13. 7. 2009 soud I. stupně žalobu ohledně úroku z prodlení z částky 92 400 Kč zamítl, neboť v tomto období žalovaná nebyla v prodlení.
9. Ve vztahu k nároku na zadostiučinění za délku kompenzačního řízení soud I. stupně vycházel z rekapitulace průběhu tohoto řízení (uvedena výše) a ohledně úroku z prodlení měl za prokázané, že žalobce uplatnil nárok na odškodnění nepřiměřené délky kompenzačního řízení dne 5. 4. 2016 a žalovaná mu nevyhověla, když považovala dobu za přiměřenou (prokázáno stanoviskem žalované

ze dne 11. 10. 2016). Zároveň bylo zjištěno, že žalobce požadoval po žalované zaplacení částky ve výši 250 000 Kč, která měla odpovídat přiměřenému zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 313/2009, když žaloba byla k soudu podána 12. 9. 2016 a nebylo o ní dosud rozhodnuto, (podstatný obsah spisu Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 22 C 219/2016).

10. Na uvedeném skutkovém základě soud I. stupně s odkazem na § 5 písm. b), § 13 odst. 1 a § 31a OdpŠk posoudil délku kompenzačního řízení trvajícího osm let a deset měsíců jako nepřiměřenou (žaloba byla podána 10. 7. 2009 a nyní bylo rozhodnuto dne 10. 5. 2018). Soudu I. stupně je z jeho úřední činnosti jakož i z obsahu spisu známo, že ve věci rozhodoval pětkrát (nyní pošesté), soud odvolací rozhodl pětkrát a dvakrát rozhodoval soud dovolací. Poukázal na to, že dvakrát bylo rozhodnutí soudu I. stupně zrušeno pro nepřezkoumatelnost rozhodnutí nebo proto, že se soudce neřídil právním názorem odvolacího soudu a bylo nařízeno, aby o věci rozhodl jiný soudce, jinak ve věci nebylo shledáno žádných průtahů. S ohledem na skutečnost, že rozhodnutí bylo víckrát zrušeno z důvodu postupu soudu a kompenzační řízení přesáhlo svojí délkou i řízení odškodňované, je jeho délka nepřiměřená a žalobce má právo na odškodnění v penězích. Při stanovení výše zadostiučinění soud I. stupně vycházel ze základní částky za první dva roky a za každý následující rok řízení ve výši 15 000 Kč, která je adekvátní s ohledem na skutečnost, že se nejednalo o řízení se zvláštním významem pro žalobce z hlediska typu řízení. Za řízení v délce osm let a deset měsíců činí přiměřené zadostiučinění částku 117 500 Kč, kterou však soud I. stupně dále modifikoval ve smyslu § 31a odst. 3 OdpŠk a snížil ji o 30 % z důvodu procesní složitosti řízení spočívající v opakovaném rozhodování ve třech stupních soudní soustavy. Poznamenal, že žalobce má sice právo podávat opravné prostředky, avšak nelze státu přičítat k tíži prodloužení délky řízení z důvodu odlišných právních názorů soudu dovolacího. Současně soud I. stupně zvýšil zadostiučinění o 10 % v důsledku postupu soudu I. stupně, jehož rozsudek byl ve dvou případech zrušen pro nepřezkoumatelnost či skutečnost, že se neřídil právním názorem odvolacího soudu. Z hlediska postupu žalobce není důvod ke zvýšení či snížení základní částky a stejně tak z hlediska významu řízení pro žalobce, když význam řízení je oproti řízení opatrovnickému standardní. Celkové zadostiučinění soud I. stupně vyčíslil částkou 94 000 Kč, avšak vzhledem k tomu, co bylo v kompenzačním řízení pro žalobce „v sázce“ (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2011 sp. zn. 30 Cdo 1313/2010) nelze je stanovit mechanickým vynásobením určité částky počtem roků, po které řízení trvalo. Soud I. stupně proto stanovil výši odškodnění nemajetkové újmy za délku kompenzačního řízení v rozsahu, který odpovídá částce, která byla žalobci přiznána jako odškodnění za nepřiměřenou délku opatrovnického řízení. Opačný závěr by byl neadekvátní a nepřijatelný (srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 22. 1. 2007 pod sp. zn. I. ÚS 1126/07 či Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2012 pod sp. zn. 30 Cdo 3412/2011). Soud I. stupně zmínil i judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (rozsudek Apicella proti Itálii ze dne 29. 3. 2006) a neshledal překážku ve skutečnosti, že žalobce podal též žalobu na odškodnění nepřiměřené délky téhož řízení vedenou pod sp. zn. 22 C 219/2016 dne 12. 9. 2016, o níž nebylo doposud rozhodnuto. Úrok z prodlení žalobci náleží od uplynutí šesti měsíců od uplatnění nároku, tj. od 6. 10. 2016, na podkladě § 1970 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále též jen „o. z.“), a požadovaná výše úroku z prodlení je v souladu s § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. O náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 3 o. s. ř. a žalobci, který měl úspěch, neboť výše plnění závisela na úvaze soudu, soud I. přiznal právo na náhradu nákladů řízení, kterému vznikly náklady za cestovné ve výši 1 780 Kč, jak bylo rozhodnuto rozsudkem odvolacího soudu ze dne 28. 2. 2012, č.j. 35 Co 591/2011–141, a dále za cesty k jednání soudu dne 4. 2. 2014 dvakrát po 175 Kč, dne 9. 4. 2015 dvakrát po 169 Kč, za účast na jednání ve dnech 15. 3. 2018 cestovné dvakrát ve výši 63 Kč a dvakrát ve výši 179 Kč a za účast na jednání soudu dne 10. 5. 2018 dvakrát ve výši 179 Kč, celkem tedy v částce 3 310 Kč.
11. Rozsudek napadl včasným odvoláním žalobce v jeho zamítavém výroku V. pouze v rozsahu částky 157 600 Kč s úrokem z prodlení od 6. 10. 2016 do zaplacení a vytýká soudu I. stupně, že dospěl k

nesprávným skutkovým zjištěním a nesprávnému právnímu posouzení věci. Domnívá se, že nebylo správně aplikováno stanovisko Nejvyššího soudu pod č. Cpjn 206/2010 (dále též jen „Stanovisko“), neboť soud I. stupně uvedl, že základní částku 15 000 Kč považuje za adekvátní s ohledem na skutečnost, že se nejednalo o řízení se zvláštním významem pro žalobce z hlediska typu řízení. Význam předmětu řízení je však skutečností, která se zohledňuje při zvýšení či snížení základní částky zadostiučinění vypočtené na základě délky řízení. Jelikož řízení v této věci trvá již 9 let, lze konstatovat, že jeho délka je násobně delší, než by bylo možné vzhledem k okolnostem případu očekávat, a proto by se dle žalobce měla základní částka přiznaná za rok pohybovat ve výši 20 000 Kč a za celé řízení by tak základní částka měla činit 160 000 Kč. Výše uvedené Stanovisko detailně neřeší zohledňování jednotlivých kritérií uvedených v § 31a odst. 3 pod písm. b) až e) OdpŠk, tím se zabývá manuál pro aplikaci tohoto zákona a vyplývá z něj, že za projednání věci na třech stupních soudní soustavy se odečítá pouze 20 %, nikoliv 30 % základní částky. Přihlédnout je třeba i k tomu, že kompenzační řízení nelze považovat za složité, neboť spočívá pouze ve správné aplikaci Stanoviska a zmíněného dokumentu. Dle žalobce by za postup soudu I. stupně mělo být přičteno alespoň 30 % základní částky, neboť z obsahu spisu vyplývá, že stávající délku řízení způsobil svým postupem především soud I. stupně, jehož rozsudek byl dvakrát zrušen pro nepřezkoumatelnost či proto, že se neřídil právním názorem vyššího soudu, což nakonec vedlo ke změně soudce a dále proto, že nepřipustil žalobcem navrhované rozšíření žaloby, což vedlo k opětovnému prodloužení řízení. Připomněl i to, že ze spisu se ztratil jeho návrh na rozšíření žaloby z roku 2011 a domnívá se též, že snížení vypočtené částky na 92 400 Kč nemá oporu v zákoně ani ve Stanovisku. Navrhl, aby odvolací soud změnil napadený výrok rozsudku a žalované uložil zaplatit žalobci částku 157 600 Kč s úrokem z prodlení od 6. 10. 2016 do zaplacení.

12. Rovněž žalovaná napadla rozsudek včasným odvoláním ve vyhovujících výrocích II. a IV. a namítla, že soud I. stupně žalobci přiznal částku 92 400 Kč, aniž pro toto své rozhodnutí našel adekvátní podklad ve spisovém materiálu, náležitě neobjasnil svá skutková zjištění a právní posouzení věci. Domnívá se, že nedostal rozsudku dovolacího soudu, který uvedl, že soudy mají porovnat časové souvislosti nároků uplatněných žalobcem a plněných žalovanou. Poukázala na judikaturu Ústavního soudu, který neaprobuje postup žalobců, kteří řetězí své požadavky a uplatňují kompenzace z kompenzačního řízení a byli by za to následně finančně odškodněni. V takovém případě se nejedná o odškodnění nemajetkové újmy a její reparování, nýbrž pouze jen o snahu o získání finančního plnění bez právního důvodu. Těmito úvahami se soud I. stupně nezabýval a nezohlednil, že v takovém případě se nebude vznik a intenzita nemajetkové újmy presumovat a žalobce by ji měl aktivně tvrdit a prokazovat. Navíc žalobce u žalované nárok na náhradu nemajetkové újmy mimosoudně neuplatnil a nesplnil tak podmínku zamýšlenou zákonodárcem. Doplnila, že ve výrocích II. a IV. soud I. stupně zavázal žalovanou k zaplacení jedné a téže částky dvakrát a navrhla, aby odvolací soud napadené výroky rozsudku soudu I. stupně změnil a žalobu zamítl.
13. Žalobce se k jednání odvolacího soudu bez omluvy nedostavil, žalovaná se omluvila, nežádala však o odročení jednání, a odvolací soud proto věc projednal v nepřítomnosti účastníků v souladu s § 101 odst. 3 ve spojení s § 211 o. s. ř.
14. Odvolací soud na podkladě podaných odvolání a jimi uplatněných odvolacích důvodů dle § 205 odst. 2 písm. e) a g) o. s. ř. přezkoumal v napadeném rozsahu rozsudek včetně řízení, které mu předcházelo dle § 212 a § 212a o. s. ř., když současně je vázán závazným právním názorem Nejvyššího soudu ČR ve výše uvedeném rozsudku (§ 243d odst. 1 o. s. ř.), a po doplněném dokazování (§ 213 odst. 3, 4 o. s. ř.) dospěl k závěru, že odvolání žalobce je částečně důvodné, zatímco odvolání žalované nikoli.
15. S ohledem na obsah podaných odvolání byl v souladu s § 212 o. s. ř. předmětem přezkumu odvolacího soudu nárok žalobce na zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou nepřiměřenou délkou řízení vedeného u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 4 Nc 1515/2004 jen v rozsahu jeho příslušenství z již pravomocně přiznané částky 92 400 Kč, o němž bylo

rozhodnuto výrokem II. napadeného rozsudku, neboť o další části tohoto nároku samotného (157 600 Kč s přísl.) soud I. stupně rozhodl zamítavým výrokem III., který nebyl odvoláním žalobce napaden a nabyt tak samostatně právní moci. Odvolací soud doplněným dokazováním zjistil, že žalovaná uhradila žalobci částku 40 000 Kč dne 16. 12. 2010 (doklad o vypořádání závazků a pohledávek, schvalovací doložka plnění na základě pravomocného soudního rozhodnutí ve prospěch poškozeného ze dne 15. 12. 2010), částku 26 000 Kč (spolu s náklady řízení ve výši 1 440 Kč) dne 25. 11. 2011 (poštovní poukázka B), částku 25 000 Kč dne 3. 4. 2014 (poštovní poukázka B), a dopisem ze dne 29. 3. 2016 započítla svou pohledávku vůči žalobci ve výši 3 910 Kč proti jeho pohledávkám vůči žalované ve výši 2 468 Kč a 1 400 Kč a vyzvala žalobce k úhradě rozdílu ve výši 42 Kč z titulu bezdůvodného obohacení (dopis žalované ze dne 29. 3. 2016). S ohledem na neúčast žalobce na jednání odvolacího soudu a nemožnost poskytnutí poučení dle § 118a o. s. ř. nebyla prokázána úhrada uvedených částek jindy či jiným způsobem. Za situace, kdy žalobce svůj nárok na přiměřené zadostiučinění uplatnil u žalované dopisem dne 13. 1. 2009, uplynula dne 13. 7. 2009 zákonná šestiměsíční doba dle § 15 odst. 1 OdpŠk a ode dne následujícího má žalobce právo na úroky z prodlení dle § 517 odst. 2 zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník účinný do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), ve výši dle nařízení vlády č. 142/1994 Sb. ve znění nařízení vlády č. 163/2005 Sb., a to do dne částečné úhrady či zániku pohledávky žalobce započtením (§ 580 obč. zák.). Odvolací soud proto na základě doplněného dokazování upřesnil časový rozsah žalobcem požadovaného úroku z prodlení s ohledem na zjištěné částečné úhrady ze strany žalované a v tomto smyslu změnil napadený výrok II. rozsudku soudu I. stupně za použití § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř.

16. Ohledně napadeného výroku IV. rozsudku odvolací soud považuje za nutné předeslat, že je lichá námitka žalované, že jí byla zavázána k úhradě jedné a téže částky dvakrát. Jak již bylo uvedeno výrokem II. soud I. stupně rozhodl pouze o příslušenství již pravomocně přiznané částky 92 400 Kč z titulu odškodnění žalobce za nepřiměřenou délku řízení vedeného u Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou pod sp. zn. 4 Nc 1515/2004, zatímco výrokem IV. rozhodoval o nároku žalobce na zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou nepřiměřenou délkou tohoto kompenzačního řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 313/2009. Ačkoliv tedy tímto výrokem žalobci vyhověl rovněž částkou 92 400 Kč a důvody vysvětlil v odůvodnění napadeného rozsudku, jedná se o zcela rozdílné nároky. Důvodná není ani námitka, že by se v tomto konkrétním případě ze strany žalobce jednalo o nepřipustné řetězení nároků, neboť jde o uplatnění zákonného nároku, má-li za to, že probíhající kompenzační řízení je nepřiměřeně dlouhé, jak ostatně vyplývá i ze zrušujícího rozhodnutí dovolacího soudu ze dne 19. 7. 2017, č.j. 30 Cdo 5189/2016-351. Z podání žalobce i jeho vyjádření před soudem I. stupně je zřejmé, že se řídil obsahem tohoto rozhodnutí dovolacího soudu (bod 29.) a svůj nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou nepřiměřenou délkou kompenzačního řízení uplatnil jako samostatný, přímý nárok, byť byly za použití § 112 odst. 2 o. s. ř. na základě rozšíření žaloby ze strany žalobce spojeny dvě samostatné věci ke společnému řízení. Rovněž není důvodná argumentace žalované řízením vedeným u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 22 C 219/2016, v němž nebylo dosud rozhodnuto a je přerušeno. V uvedeném řízení žalobce uplatnil žalobou podanou dne 12. 9. 2016 nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou sice nepřiměřenou délkou tohoto kompenzačního řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 313/2009, avšak pouze za dobu od jeho zahájení do pravomocného skončení řízení rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2016, tj. za řízení trvající sedm let, zatímco změnou žaloby v tomto řízení žalobce požaduje zadostiučinění za nepřiměřenou délku celého kompenzačního řízení (podání ze dne 4. 9. 2017, 25. 4. 2018 i obsah podaného odvolání). Ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu nejde o překážku, která by bránila v pokračování řízení o nároku žalobce uplatněném v této věci, neboť žalobce rozšířením žaloby nově uplatnil nárok i za další období oproti žalobě podané 12. 9. 2016 a nejde tak o zcela shodné vymezení předmětu řízení (srov. usnesení ze dne 28. 4. 2015, sp. zn. 30 Cdo 4020/2014, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS č. 9, roč. 2015, pod poř. č. 90/2015). Naopak lze předpokládat, že

pravomocné rozhodnutí ve věci této bude překážkou dalšího pokračování řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 22 C 219/2016. Soud I. stupně měl rovněž dostatečně skutkově podloženo, že žalobce svůj nárok na odškodnění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou kompenzačního řízení u žalované řádně uplatnil dne 5. 4. 2016, ostatně je na základě obsahu spisu věrohodné i jeho tvrzení, že nároku na náhradu nemajetkové újmy ve výši 100 000 Kč se domáhal změnou žaloby již v roce 2011 (obsah usnesení odvolacího soudu ze dne 29. 3. 2011, č.j. 35 Co 56/2011-94, podání ze dne 7. 10. 2011) včetně jeho uplatnění u žalované 13. 12. 2010 (stanovisko ze dne 13. 6. 2011).

17. Při posouzení vzniku odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem spočívajícím v nepřiměřené délce kompenzačního řízení dle § 13 odst. 1 ve spojení s § 31a odst. 3 OdpŠk a na základě judikatury Evropského soudu pro lidská práva je vždy nutné vycházet z celkové doby řízení a zjistit, zda tato délka byla s ohledem na kritéria demonstrativně vyjmenována v § 31a odst. 3 písm. b) až e) OdpŠk skutečně nepřiměřená v daném konkrétním případě. Účelem náhrady nemajetkové újmy způsobené nepřiměřeně dlouhým řízením je kompenzace stavu nejistoty, do níž byl poškozený v důsledku nepřiměřeně dlouze vedeného řízení uveden a v níž byl tak udržován; odškodňována je tedy újma způsobená nejistotou ohledně výsledku řízení a s ním souvisejícím právním postavením poškozeného (srov. Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, uveřejněné pod č. 58/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4336/2010, uveřejněný v Soudní judikatuře č. 5, roč. 2013, pod poř. č. 5/2013). Řízení v této věci bylo zahájeno podáním žaloby 10. 7. 2009 a v současné době jeho délka činí devět let a devět měsíců. Předmětem řízení byla náhrada nemajetkové újmy požadovaná žalobcem ve výši 250 000 Kč s přísl. za nepřiměřenou délku opatrovníckého řízení, jež trvalo pět let osm měsíců. Ačkoli se svým předmětem obecně kompenzační řízení neřadí zpravidla mezi složitá řízení, v tomto konkrétním případě tomu tak bylo, jeho složitost způsobil i širší než obvyklý rozsah dokazování s ohledem na žalobcem tvrzenou i jinou újmu, především se ale projevila v rozhodování všech soudů soudní soustavy, a to opakovaně, byla ovlivněna rozdílným názorem dovolacího soudu i změnou ustálené judikatury v důsledku rozhodnutí Ústavního soudu. Pro posouzení složitosti řízení jsou rozhodující především konkrétní okolnosti dané věci, jež nelze obecně jednoznačně kvantifikovat, jak činí žalobce za použití pro soudní rozhodnutí nezávazného manuálu, a současně přehlíží i tu podstatnou skutečnost, že v daném případě se jednalo o **opakované** rozhodování ve všech stupních soudní soustavy, tedy včetně soudu dovolacího. Žalobci však lze nepochybně přisvědčit v jeho stanovisku, že délka řízení byla podstatně ovlivněna postupem soudů v řízení, zejména postupem soudu I. stupně, jehož rozhodnutí bylo dvakrát zrušeno pro nepřezkoumatelnost a jednou i z důvodu nerespektování závazného právního názoru vysloveného v rozhodnutí dovolacího soudu. Sám žalobce délku řízení neovlivnil, nečinil kroky ke zkrácení délky řízení ani nebyl nečinný, a pokud využíval procesních práv daných mu zákonem, nemůže to jít k jeho tíži z hlediska prodloužení délky řízení, na druhou stranu si uplatnění návrhů či opravných prostředků vyžádá prodloužení délky řízení v důsledku nutnosti na ně adekvátně reagovat. Soud I. stupně správně zhodnotil, že význam řízení pro žalobce byl standardní, tento závěr obстоjí s ohledem na to, že jeho předmětem nebyla mimořádně vysoká částka finančního plnění za nemajetkovou újmu vzniklou nepřiměřenou délkou řízení 250 000 Kč s úrokem z prodlení od 10. 7. 2009 do zaplacení. Soud I. stupně má pravdu, že význam řízení je dán především tím, co je v něm pro žalobce „v sázce“, ovšem pominul, že tím byla částka 250 000 Kč s přísl., nikoli 92 400 Kč, a proto další jeho úvahy o případné redukci přiměřeného zadostiučinění nejsou významné. Žalobce do řízení vstupuje s přesvědčením, že právo, jehož se domáhá, mu svědčí a právě ono právo, o něž v řízení jde, včetně případného příslušenství, představuje význam daného řízení pro žalobce. Ani judikatura dovolacího soudu kompenzační řízení neřadí mezi typová řízení spojená s vyšším významem (srov. Stanovisko, usnesení ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 4320/2014). Na základě všech výše uvedených okolností při hodnocení zákonných hledisek dle § 31a odst. 3 písm. b/ - e/ OdpŠk

odvolací soud dospěl k závěru, že není možné délku řízení devět let a devět měsíců, přesahující i délku odškodňovaného řízení, považovat za přiměřenou, samotné konstatování porušení práva se nejeví jako dostačující a je na místě finanční satisfakce žalobci vzniklé nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou kompenzačního řízení. Dokonce lze žalobci přisvědčit, že s ohledem na výše popsané okolnosti lze z pohledu občanskoprávních řízení s obdobným předmětem sporu považovat tuto délku za mimořádnou, odůvodňující použití vyšší základní částky, byť s ohledem na složitost věci nikoli v žalobcem navrhované výši 20 000 Kč. Odvolací soud proto vyčíslil základní výši přiměřeného zadostiučinění částkou 17 000 Kč za první dva roky a za každý následující rok řízení v souladu s výše citovaným Stanoviskem Nejvyššího soudu. Základní částka přiměřeného zadostiučinění činí 148 749 Kč (17 000 x 8 + 1416,6 x 9) a vycházejí z hodnocení výše uvedených hledisek odvolací soud dospěl k závěru, že je na místě snížit ji o 40 % z důvodu složitosti řízení a dále zvýšit o 30 % z důvodu postupu soudů, přičemž z hlediska postupu žalobce v řízení a významu řízení nejsou důvody pro modifikaci základní částky. Z uvedeného vyplývá, že základní částku 148 749 Kč odvolací soud snížil celkem o 10 % na konečných 133 874 Kč a na tuto částku má žalobce právo spolu s úroky z prodlení dle § 1970 o. z., jež správně odůvodnil již soud I. stupně. Za situace, kdy žalobci byla soudem I. stupně přiznána částka 92 400 Kč s 8,05% úrokem z prodlení od 6. 10. 2016 do zaplacení, odvolací soud zamítavý výrok rozsudku V. změnil za použití § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. pouze tak, že žalované uložil povinnost zaplatit žalobci částku 41 474 Kč s 8,05% úrokem z prodlení od 6. 10. 2016 do zaplacení (92 400+41 474=133 874), zatímco ve zbývajícím rozsahu (116 126 Kč s přísl.) rozsudek soudu I. stupně v tomto výroku a ve výroku IV. jako věcně správný potvrdil dle § 219 o. s. ř.

18. O náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3 ve spojení s § 224 odst. 1, 2, § 243g odst. 1 o. s. ř., neboť žalobce byl co do základu úspěšný a rozhodnutí o celkové výši přiměřeného zadostiučinění záviselo na úvaze soudu. K nákladům řízení žalobce vyčísleným v rozsudku soudu I. stupně přibyl v odvolacím řízení zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, a odvolací soud proto žalované uložil zaplatit žalobci na nákladech řízení celkem 5 310 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení za splnění podmínek dle § 237 o. s. ř., jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Praha 16. dubna 2019

JUDr. Naděžda Zachystalová v. r.
předsedkyně senátu